

Friluftts främjandet

Enköpings Lokalavdelning 20 år.

1969 - 1989

Innehåll:

Friluftsförbundet, friluftslivets folkrörelse	av Hans Wallgren
En stark 20 åring	av Hans Wallgren
Det var så det började.....	av Evert Emterud
Rapport från Hålliform och Stugfogden	av Sven-Olof Almgren
Barnverksamheten	av Inga-Britt Bäckström
Ledarminne	av Inga-Britt Lindberg
Mulle -intryck	av Marianne Lind
Ett klipp från EP;skridsko	
Frilufsarna	av Boris Pettersson och Kerstin Saveros
Frilufsardag;EP-klipp	
Sörmlandsledsvandring;EP-klipp	
Kanoting i lokalavdelningen	av Lennart Nordqvist
Ledarminne	av Kurt Pettersson
Utförsåkning och Bytesmarknad	av Hans Bernström
Skidor;EP-klipp	
Natur och turism	av Kjell Grip
Uthyrning och utrustning	av Leif Åke Wiström
Friluftsförbundet - ett NATUR-ligt samfund	av Mia Nordqvist

Vi som varit ordförande

Bakre raden: Hans Wallgren Kurt Pettersson samt Lennart Nordqvist

Främre raden: Tore Ohlsson Leif-Åke Wiström samt Inga-Britt Bäckström

Tore Ohlsson	69 - 70	
Britt Gruving	70 - 74	(saknas på bilden)
Inga-Britt Bäckström	74 - 77	
Hans Wallgren	78 - 79	
Kurt Pettersson	80 - 86	
Lennart Nordqvist	86 - 87	
Leif-Åke Wiström	87 -	

Friluftsförbundet

Friluftslivets Folkrörelse

- Föreningen för skidloppens främjande i Sverige
- Skid-och Friluftsförbundet
- Friluftsförbundet

Namnändringarna speglar väl verksamheten i den organisation, som startades 1892 och som alltså snart firar sitt 100-årsjubileum.

Skidförbundet, som föreningen kom att heta i folkmun, arbetade som sig bör för skidåkningens populariserande och markerade tidigt dagens folkrörelseriktning. Genom delningen 1908 tog det nybildade Svenska Skidförbundet hand om tävlingsverksamheten och Skidförbundet motions- och rekreativåkning.

Utvecklingen utan tävlingstvång har genomsyrat organisationen, som i dag och sedan länge arbetar under mottot :Friluftsliv för alla- året om".

Skidåkning i alla former var länge den helt dominerande verksamheten. Den förbehölls dock länge befolkningsgrupper, som kunde ta ledigt för skidresor norrut. 1938 fick vi vår första semesterlag och för rekreation gavs tid men inte för pengar.

Skidförbundet startade därför lokalavdelningar, anlade spår och byggde skidstugor allt för att stimulera skidåkning på hemmaplan. Man ordnade utflykter och skidresor för skolungdom och mycket annat.

Under senare hälften av femtiotalet kom så Mulle och alla de andra barmarksverksamheterna för barn och ungdom. Hela Sverige kunde vara med. Ett nytt natur - och miljövetande växte fram hos barnen och spred sig inom familjen långt innan det sena åttiotalets politiker började prata miljö.

I dag har Friluftsförbundet 172.000 medlemmar fördelade på 494 lokalavdelningar och 23 distrikt. Symbolfiguren, den skidande sammen med sin nerlagda varg är sedan starten sinnebilden för det rörliga friluftsliv organisationen alltjämt och framöver kämpar för.

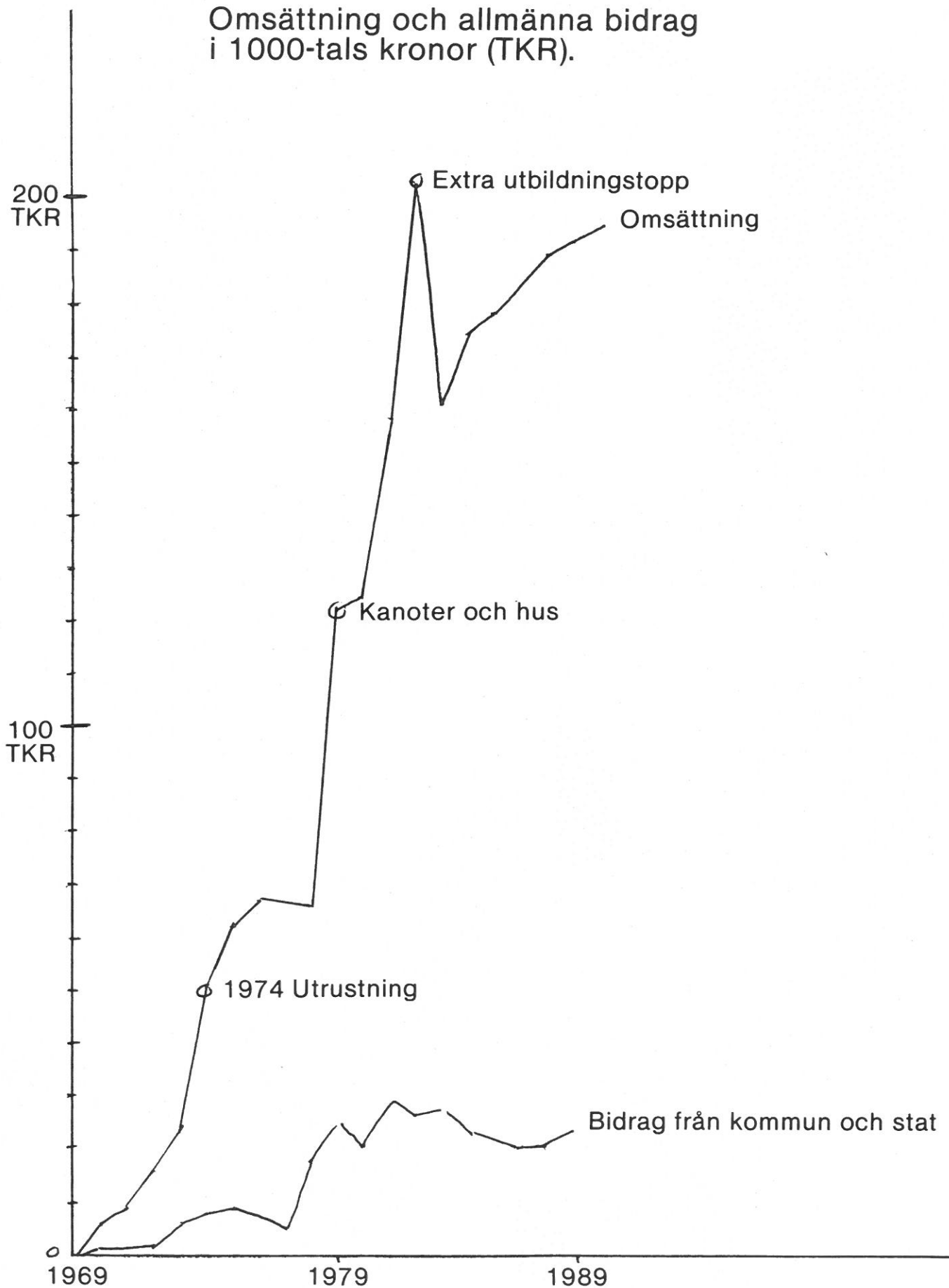
Hans Wallgren vid gamla främjarstugan.

En stark 20 - åring

Enköpings lokalavdelning av Friluftsförbundet är en mångsidig förening. Genom en stark administration och en stabil ekonomi har den kunnat ge medlemmarna och allmänheten ett mångsidigt program.

Det kanske kan tyckas att den ekonomiska utvecklingen inte har så mycket att skaffa i en minnesskrift som denna. Författaren vill dock med ett enkelt diagram, utvisande omsättningen och erhållna bidrag peka på hur väl en stabil ekonomi och en bra verksamhet följs åt. Se sid 8: diagram på omsättning och bidrag.

Omsättning och allmänna bidrag i 1000-tals kronor (TKR).

Låt oss först som sist konstatera: ett helt ideellt föreningsliv av 30-40 talssnitt kan inte fungera idag. Kanske är tillkomsten av samhällsstöd till föreningssverige orsaken till detta men klockan kan inte vridas tillbaka.

Omsättningen 1969 var 6000 kronor och 1988 190.000 kronor. 1969 fick avdelningen ett startstöd på 300 kronor av Enköpings kommun och 1988 utbetalade kommun och stat 48000 kr.

Enköpingsavdelningen har växt till i ett gynnsamt klimat. Det kommunala bidragssystemet har passat Friluftsförbundets verksamhet, stora satsningar på ledarutbildning och små lokalkostnader.

Verksamheten har varit mer utåtriktad än arenaidrottens. Inget medlemstväg har krävts för att ta del av avdelningens programutbud. Sparbanken har stöttat detta och Enköpings-Posten har välvilligt upplåtit tidningsplats för artiklar och bilder om den öppna verksamheten och stöttat med annonsering.

Vi satsade på uthyrningsverksamhet av friluftsutrustning. Allt skulle göras för att underlätta vandring i fjäll och hemmaterräng. Ett stort antal ryggsäckar och tält finns idag för den som vill pröva sig fram.

1979 fanns det så möjlighet att köpa kanoter och med ett materialstöd från kommunen byggde medlemmarna det kanot-hus, som står nedanför den 1987 nedbrända stugan.

Det skall vara billigt att vara med i Friluftsförbundet. "Hyr och pröva den dyra utrustningen tills Du vet vad Du vill" lyder budskapet.

Under de senaste åren har begagnad friluftsutrustning, främst skidor, till ett värde å ca: 250.000 bytt ägare. Friluftsliv skall inte vara en lyxföreteelse, alla skall kunna vara med.

1200 medlemmar i den 20-åriga lokalavdelningen kämpar vidare in i det tredje årtiondet. Nu skall en ny fin Främjarstuga byggas och bli ett än starkare fäste för det fria friluftslivet. Satsningen är den största i avdelningens historia. Nu behövs mycket pengar och en massa vilja.

Hans Wallgren

Det var så det började . . . . .

Onsdagen den 5 mars 1969 samlades ett 20-tal intresserade friluftsmänniskor på Rådhuskonditoriet för bildandet av en lokalavdelning av Skid-ochFriluftsförbundet, som det hette på den tiden. Det hade tidigare funnits en avdelning som saligen hade insomnat. Från Uppsala hade kommit K.G. Flodmark och Rut Olenius som orienterade om Förbundets arbetsområden och om dess normalstadgar. Av de närvarande är fortfarande många kvar som medlemmar i avdelningen. Vad jag minns valdes Tore Ohlsson till ordförande, Barbro Lindecrants till sekreterare och Evert Emterud till kassör. Till chef för den så viktiga barnverksamheten valdes Britt Gruving.

Den första aktiviteten var en resa till Björnöden den 13 april, där vi hade en tipspromenad och fick lära oss isvett av Nicke Lougin som då var bas på Björnöden. De fyra priserna i tippningstävlingen vid detta tillfälle bestod av chokladkakor som totalt kostade 4;95.

Redan den 13 maj hade vi besök av Lars Andersson från Märsta som då var distriktsledare för Hålliform-verksamheten, vilken han informerade om. Det var ju viktigt att komma igång med denna verksamhet så snart som möjligt. Ledare för detta blev Pål Nyström.

I maj ansökte vi hos fritidsnämnden om startbidrag, vilket gav 300 kr, och från det centrala fick vi 200 kr.

I juni ansöktes om att få elljusspår i Fagerskogen och två spår i Bredsand samt motionsredskap till Gröngarnsåsen.

Tore Ohlsson fick i uppgift att undersöka om vi kunde få hålla till i Gånstaskolan, och redan i jan. 70 kunde vi börja vår verksamhet där. Vi ordnade Familjesöndagar som var välbesökta och många snöstjärneprov avlades. Där ordnades också med servering av kaffe och bullar samt varm saft. Bullarna bakades av våra fruar och blev verkligen uppskattade. Jag menar givetvis bullarna.

I sept. 69 deltog åtta personer som ombud på distriktsstämman som hölls på Strömsbergs värdshus. Då valdes Evert Emterud in i

distriktsstyrelsen och blev dessutom vald att representera distriktet vid riksstämman. Barbro Lindecrants slutade som sekteterare och Inga-Britt Bäckström tog över. Berit och Pål Nyström samt Staffan Yrefors deltog under hösten i en Hålliform kurs i Hemlingby. Kostnaden var 125 kr. per deltagare och kommunen bidrog med 100 kr per persson. Ledare har också deltagit i kurser för Mulle och Barnskidskola.

Avdelningens första ordinarie årsmöte hölls på Gästis 23 april-70, med 11 medlemmar närvarande. Tore Ohlsson avgick som ordförande och i hans ställe valdes Britt Gruving. Efter årsmötet intog deltagarna ärtsoppa och varm punsch. Medlemsantalet vid första verksamhetsårets utgång var 47 seniorer, 9 familje och 125 barnmedlemmar. Inkomsterna uppgick under året till kronor 6275:99 kr och utgifterna 5117:48 kr.

Under våren 1970 hade vi vår verksamhet förlagd till Äsenstugan under en kort period på prov, och från hösten fick vi vara i MHF-gården. Ja detta var lite av vad som hände första året i Enköpings lokalavdelning av friluftsförbundet nedtecknat av Evert Emterud.

En bild som får symbolisera friluftsliv när det är som bäst.

Rapport från hålliformledaren och stugfogden Sven Olof Almgren

Vad skall man ta med och vad skall lämnas kvar i historieböckerna? Det har hänt så mycket under åren att detaljerat redogöra för allt går bara inte. Jag kommer i stora drag att följa verksamheten från 1969 fram till idag och undan för undan stoppa in noterbara händelser i den ordning de inträffat. Det kommer att bli en härlig blandning av lyckade och även något mindre lyckade arrangemang.

Jag vill börja tillbaka blickandet med Hålliform-verksamheten. Den har funnits med på vårt program sedan lokalavdelningens bildande. Hålliform står för: Information om kost och motion och en regelbunden träning av kroppen. Visst ingår motion i alla andra Friluftsförädlings-verksamheter, men kanske inte med den regelbundenhet som det bör vara. Verksamheten är delvis styrd från centralt håll och har egen (grund)-utbildning och ämneskurser. Den första ledaren i lokalavd. var Pål Nyström, som efter en tid fick lov att få hjälp av Staffan Yrefors. Motionsaktiviteterna var i början förlagda till Åsenstugan med gymnastik och till Gröngarnsåsen för hastiga promenader. Familjepromenaderna på söndagarna utgick första året från Gånsta, för att året därpå gå från MHF-gården i Bredsand. Då fick vi leva i kappsäck med vårt material. År 1972 upplät Enköpings kommun en fastighet vid sjöstranden i Bredsand. Det blev "våran" Främjarstuga. Till denna stuga knöts nästan all vår verksamhet. I stugan anordnades servering på söndagarna och många har under åren stärkt sig där efter utflykter på isar, skidspår eller en promenad från staden. År 1973 lanserades den första motionsbingon i Bredsand. Det blev succè från början.

Ulla Jansson serverar Bengt Laven efter avslutad promenad i Bredsand.

En av alla Bingovandrare.

Första söndagen såldes över 1000 bricker till ca: 600 besökare. Ibland blev stugan för trång så försäljningen fick flyttas ut på gården.

Med stugan vid skogsranden och etablerad vandringsverksamhet kom ämnet Fjällvandring på tal. Entusiasterna var många och 1974 på våren var lokalavd. mogen för sin första sommarfjällkurs. Inbjuden föredragshållare var Birgitta Grauer. Material från denna kurs skickades till centrala kansliet och kanske anammades några av våra erfarenheter till de senare kurspaketet. Ledare för fjällkursen var Pål Nyström som avslutade kursen med en fjällvandring i Jämtland/Härjedals-fjällen. Pål hade som synes många järn i elden, men han var ingalunda ensam som ledare, utan ledarstaben fylldes på allt eftersom behovet växte.

Vår flitigaste fjällvandrare och ledare
Sven-Olof Almgren
och hans fru Inger.

Året 1973/74 redovisades 8700 Hålliform starter plus alla som avlade olika prov för skidlöparmärken.

Med nya ledare kom också nya aktiviteter. Bernt Karlsson och Nancy Bolt startade gammeldanskurs för 40 st deltagare.

Vårlunken startade 1975, promenaden där alla kunde vara med och "tävla" i kommunkamp. På 13 olika platser kunde man starta. Enköping, ja, hela Uppland hävdade sig gott vad antalet starter beträffar. Under de år Vårlunken fanns med som aktivitet hos oss hörde Enköpingsborna till landets främsta motionärer.

Detta år gjordes en annan lyckad vårsatsning i Dojandagen. Den 25/5 samlades över 500 personer ute vid Bredsand för att inspektera våra stationer där hela verksamheten visades.

Hålliform-träningen förlades helt till Gröngarn med 2 träffar i veckan. 50-75 deltagare var med varje kväll. Dock skall nämnas att vid en upptakts-träff i Bredsand kom endast 3 personer (alla ledare)!

1976 startade traditionen med vårbrasa med "raketknyt" vid stugan. Medlemmar samlas en dag under våren för att städa tomten runt Främjarstugan. Resultatet eldades sedan upp den 30/4 till publikens ljudliga glädje.

1977 tar Hålliform upp gymnastik för, som det kallades i början, överviktiga.

Gröngarns gruppen redovisar 1300 starter.

Främjarstugan har på sina söndags-promenader räknat in 4000 besökare.

Fjällcirklar ordnas och från 1978 har varje år en eller flera grupper av barn / eller vuxna gjort långvandringar i fjällen. Fjällkändisar som Pelle Andersson och Ebbe Wahlund ställde upp på våra upptaktsträffar inför fjällcirklarna och pratade om sina erfarenheter. De fjällområden vi besökt med grupper sträcker sig från Grövelsjön i söder till Riksgränsen i norr. Särskilt vill jag nämna 1983 års familjeläger i Tänndalen, som genomfördes till allmän belåtenhet.

1978 bildades ett motionsråd på initiativ av kommunens fritidskontor. Flera föreningar med motion för allmänheten utan medlems tvång på sina program inbjöds. Friluftsförbundet var en av dessa föreningar och samarbete etablerades med bla. Korpen, Valby BOIF, och Södra Trögd. Den första gemensamma aktiviteten var en masstestning på ergometercykel: 500 personer testades under några kvällar. Testerna genomfördes som inledning till en årsomspännande motionsaktivitet som gick under namnet Enköpings-Pusten och som genomfördes för sta gången 1979. Två sponsorer erbjöd motionsrådet sina tjänster och stöd, Det var Enköpings Posten och Sparbanken. Samarbetet med föreningar och företag löper alltjämt och varje år genomföres minst 7 stort planerade arrangemang. Det bjuds på möjligheter till skidåkning, skridskoåkning, cykling, simning och gå-lunka-löp för individuella deltagare samt 8-timmars och midsommarlunk för lag. Arrangemangen har bytt namn till Hålligång i Enköping.

1979 gjordes en Friskvårdssatsning i samarbete med Enköpings kommun och landstinget. Lokal för träffarna höll kommunen med i Svedia-villan. I samband med träffarna i friskvårdsgruppen informerades bla. om ryggskolan. Ett flertal kostinformerare ordnades i kommunen med föreläsare från landstinget. Hålliform och friskvårdsinsatserna belönades 1983 med Trygg-Hansas friskvårdspris till förtjänt förening.

Verksamhetsgrenarna som här redovisats har stabiliserats på den nivå och omfattning de hade 1980. Möjligen har Hålliformträningen avtagit något. Som en av de äldre ledarna ser jag inte helt negativt på detta. Det känns roligt att på mina motionsrundor möta fd gruppmedlemmar som på eget initiativ kommer lunkande på "våra" gamla stigar.

När vi var som flest hade vi bra draghjälp av massmedia, det var inne att jogga. Idag finns fortfarande behovet, men det är svårt att locka ut nya deltagare i gruppverksamhet.

Beträffande fjällverksamheten har det grundats en fjällfond med syfte att underlätta för våra ungdomsgrupper att kunna genomföra fjällverksamhet. Fonden grundades 1986 och har delat ut stipendier till 6 förtjänta ledare.

Lördagen 14/7 1987 är ett för Friluftsförbundet i Enköping tragiskt datum. Då blev Främjarstugan ett lågornas rov.

Ett inbrott i stugan avslutades med en stor brasa. Alla kära minnen och allt material försvann. Kvar på tomten står endast kanothus med tillbehör. Slut är det med de populära fackeltåggen som ända sedan lokalavd. bildades varit ett årligt inslag. Ärtsoppa med varm punch en lagom kall februarikväll i samband med fackeltåget är något som

många minns. Under de 2 år som gått sedan stugan brann har vår söndagsverksamhet varit förlagd till Bredsandsbadets sommar-servering, som ställts till vårt förfogande av kommunen. Medlemmar har arbetat fram ritningar och underlag till en ny stuga. Stort och tungt arbete har lagts ner av i första hand Kurt Pettersson, Hans Wallgren och Staffan Stenvall. Om finansieringsfrågan kan lösas hoppas vi ha en ny stuga till årsskiftet 89/90.

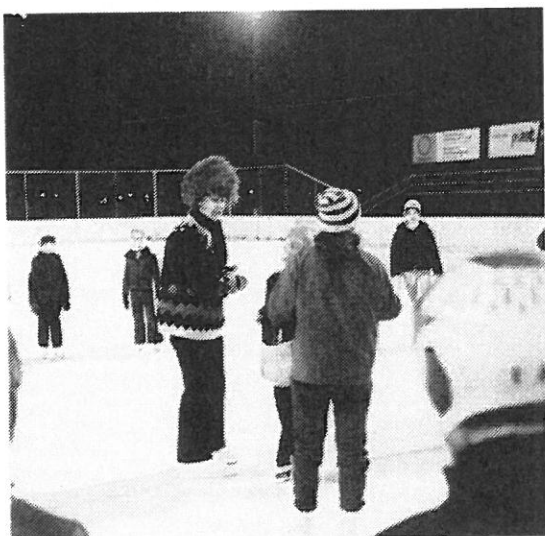
För dessa rader svarar en tacksam "allt-i-allo" som visserligen upplevt en del besvikelser, men som också fått ut oändligt mycket av gjädje och gemenskap av Friluftsförbundet.

Tack för de gångna 20 åren och lycka till i framtiden.

Vi ses "ESSO"

Barnverksamheten

Ur barnverksamheten bildades Friluftsförbundet i Enköping. När Britt Gruving kom hit till stan, hade hon varit skid- och skridskoledare. Hon tog kontakt med Fritidskontoret och startade barnskolor i deras regi. Föräldrar till dessa barn var sedan med och bildade det då helt okända Skid- och Friluftsförbundet. Att utbilda Mulleledare blev det första, som gjordes och redan första året hade vi flera Mulle grupper. Det följdes sedan av barnskridsko på hösten och barnskidor på vintern.

Inga-Britt Bäckström som Skrinna.

Inga-Lisa Nälsén småskrinna

Intresset för barnverksamhet i åldern 5-7 år var enormt. eftersom det inte fanns så mycket för dessa barn. Under hela 70-talet gällde att "hänga på låset" för att få en plats i någon av grupperna.

Så småningom startade Strövare och därefter Friluftsförbundet. Konkurrensen med andra aktiviteter är och var större för dessa åldersgrupper, men antalet deltagare har stadigt ökat. Under 80-talet har verksamheten gått ned något, eftersom kullarna varit mindre och allt fler barn vistas på förskola. Därför har vi nu de flesta grupper vad det gäller Mulle inom barnomsorgen och det är kanske den vägen vi måste gå även med övrig verksamhet, för att vi skall nå så många som möjligt. Men vi får inte glömma att det även måste finnas grupper utanför "institutionerna".

Aoch O för att vi skall kunna ha aktiviteter är våra ledare.

Vi insåg tidigt betydelsen av ledarvård och har satsat mycket på fortbildning och "ledar kul" och det är säkert därför, som vi har den fasta stab av fina, duktiga ledare, som har roligt tillsammans med barnen och med varandra och som kommer tillbaka termin efter termin.

Under Främjandets första år satsade vi mest på barnskolor. Det var lätt, eftersom det fanns utbildning och erfarenhet att ta av från andra avdelningar.

En aktivitet som har varit mycket omtyckt genom åren, är Julfesten, som vi började med i januari 1975 och som sedan har blivit tradition. Den börjar på eftermiddagen med julfest för barn, och på kvällen är det knyt med dans för de vuxna.

När man ser tillbaka, så har det ju hänt en hel del under de gångna åren. Vi ville utveckla och hittade på nya verksamheter. Det var naturligtvis jobbigt, men mycket ,mycket roligt och det gav en massa minnen och nyttiga erfarenheter.

Efter mycket slit i hår och tanke blev detta mitt bidrag till återblicken på Främjarna 20 år. Tack för mej

Inga-Britt Bäckström

Ledarminne av Inga-Britt Lindberg

Min första kontakt med Friluftsförbundet, eller som det då hette Skid-och Friluftsförbundet, fick jag under vintersäsongen 1968-69. D.v.s. innan lokalföreningen bildades i Enköping.

Britt Gruving höll en barnskidskola i Skolparken. Jag fick med vår son Anders, 6 år. Jag följde honom och stod och tittade på barnen. En dag undrade Britt om jag hade ett par skidor. Diskussionen slutade med att Britt tyckte "ta med Dig dom nästa gång, Du kan ju i alla fall hjälpa till att resa upp ungar". Och så gjorde jag.....

Efter någon månad ringde Britt till mig och undrade om jag ville åka på Mulleledarkurs till Norrtälje. Jag hade då ingen aning om vad Mulle var. Britt berättade att det var, "att ta med sig små barn ut i skogen". Har du ingen grannfru att locka med, undrade Britt. Jag lyckades övertala Solveig Axelsson. Tillsammans med Margareta Olsson och Eivy Kronholm for vi iväg till Norrtälje. Väl framme vid Norrtäljes vackra lilla stuga mötte oss ett gäng käcka tjejer med utropet "kollekock"! Vi fyra tittade på varandra med undran hur det stod till här ute i Roslagen.

Vi fick så småningom klart för oss att sova skulle vi få göra i ett stort militärtält(om det var någon som hade blåskatarr kunde det ordnas plats inomhus). Vi fyra fick bo i tältet, i sig en första upplevelse i våra liv. Det var väldigt skönt så länge vi var vakna och höll "brasan" igång. Men eftersom ingen ville sitta eldvakt så blev det rätt kallt på morgonsidan. Det blev heller inte skönare av att det började regna, och i militärtält finns ju inget golv....

Dagsprogrammet delades ut, och där stod bl.a.

KL 12-13 Lunch

Allemansrätt

Jag som inte var så hemma på det här med rättigheter trodde att det här med allemansrätt var något alldagligt som "köttbullar och potatis".

Jag vet lite bättre nu efter de 20 år jag haft glädjen att vara med i verksamheten. En tid som givit mig så mycket av såväl frisk luft, och inte minst välgörande god kamratanda i samvaro med andra ledare och deltagande barn förstås.

Mulle intryck av Marianne Lind

Som nyinflyttad Lillkyrkabo hösten 1975 började jag min tid som Mulleledare i Lillkyrka. Ett utmärkt sätt att komma in i gemenskapen i bygden. Med barngrupper på 15-20 barn blir det många vuxna personer som jag lärt känna genom åren. Som ledare blir man snart känd både bland vuxna och barn som "Mullefröken".

Vi har haft "vårtMullebo" i en del av motionsslingan i Lillkyrka, med tillgång till blandskog, myrstackar, och grävlingsgryt.

Vårblommor har vi haft de flesta sorter. Några vattensamlingar finns också, där vi har tittat på mygglarver och skräddare. Under årens lopp har jag till min hjälp haft 21 mammor, och av dessa har 3 st. gått kurs och längre eller kortare tid varit ledare. Det är stimulerande att jobba med barn i den här åldern,

jag tror att mellan 4-6 år är barnen som mest nyfikna, fantasifulle och positiva. Barnen på landsbygden har så många härliga naturupplevelser med sig till Mulleskolan, att det är en glädje att lyssna till deras berättelser, vare sig det är fantasi eller verklighet. För min tid som Mulleledare i Lillkyrka har jag genom Friluftsförbundet fått ett resestipendie på 1250 kronor, vilket verkligen känns hedrande. Hej Kollikokk!

Agneta Södersten som Mulle i Lillkyrka.

Ett klipp ur E-P från den 9/1-1974

200 unga skridskotalanger hade under onsdagen och torsdagen avslutning i den skridskoskola som Skid-och Friluftsförbundet arrangerat på Enavallens konstfrusna isbana i Enköping. Skridskoskolan för barn mellan fem och tio år är den största i Uppland. Ett tiotal ledare har instruerat de unga i de första stapplande skären. De som deltagit flitigt har fått nålen Skrinna- en motsvarighet till succén Skogsmulle. Sektionsledaren Ragnvi Eklund har varit huvudinstruktör. - Ungarna har visat en härligt smittande entusiasm. Några har åkt tidigare men huvuddelen är nybörjare. Cirka 160 är mellan fem och sju år gamla. Vi har haft tio lektioner. De som varit med minst sex gånger får Skrinna-nålen. Hans Wallgren i

Främjandet uppger att man efter jul planerar att starta en skridskoskola för vuxna. Blir det bara snö, så är en skidskola också igång efter nyår. Två av stans daghem har deltagit och ställt upp med egen personal vid barnskridskoskolan, som arrangeras för sjätte året i rad.

Ragnvi Eklund som skrinna
och skridskoledare Gertrud Andersson.

Frilufsarna

Omkring 1974 startade den första frilufsargruppen i Enköping. Ledare var Bernt Karlsson. De första åren fanns det bara en grupp. Men strövarledarna informerade om frilufsarnas verksamhet och antalet deltagare ökade till att som mest omfatta sju grupper. Då hade Boris Pettersson övertagit ansvaret för frilufsarna.

Bredsands området var och är fortfarande samlingsplats för de flesta grupperna. Men frilufsarna har också haft verksamhet i Lillkyrka, Grillby, Fjärdhundra och Hummelsta.

Rekrytering av ledare är, liksom i alla andra områden ett bekymmer för ansvariga

inom frilufsarna, men på något sätt har det alltid lyckats, tex genom att föräldrar ställt upp som ledare.

Vad sysslar då frilufsarna med? Tanken bakom all verksamhet är att lära ungdomarna uppskatta och värna om naturen.

När barnen kommer från strövarna tycker dom att det är roligt att få lära sig hantera såg och yxa. Åtskilliga är de björkar, som under årens lopp har huggits ned och kvistats för att bli till vindskydd och andra mer eller mindre fantasifulla byggnadsverk. Men om man handskas mycket med vassa redskap finns alltid risken att någon skadar sig. Därför ingår också sjukvård som ett moment för frilufsarna. Som tur är har ingen skadats allvarligt, men många är de myggbett, rivsår, skavsår och skärsår som har behandlats av kunniga frilufsare under åren.

När man är ute i skogen blir man hungrig. Nästan alla frilufsare vill grilla korv och då måste man ha en eld. Det har sågats och huggits kubikmeter ved, som har eldats upp. Men en frilufsare kan inte livnära sig endast på sotsvarta korvar. Man måste lära sig laga annan mat också både på stormkök och över öppen eld.

Enköpings läge vid Mälaren gör att paddling är ett omtyckt inslag i verksamheten.

Här tränar ett gäng frilufsare på att göra en kanotbivack.

Beroende på ledarnas kunskap och gruppens intresse studerar man blommor, träd, buskar, fåglar, spår, mineraler och mycket mera. Avslutningsvis brukar man göra en fjällvandring och inför en sådan måste man ha kunskap om lämplig kldäsel och utrustning.

Frilufsarna har deltagit i och två gånger arrangerat distriktets "Frilufsardag".

En artikel införd i EP den 22/5 1978.

Frilufsardagen lockade 600 från hela Uppland

I EP häromdagen fick man läsa att Friluftsfrämjandet beställt vackert väder till Frilufsardagen i Bredsand. Och nog hörsammades den beställningen. Uppskattningsvis var det runt 600 personer från hela Uppland som ställde upp.

Själva frilufsardagen gick ut på att 22 patruller med ca 230 deltagare från Upplandsdistriktets Frilufsarskolor (ungdom i åldrarna 10–13 år) kom samman och tävlade mot varandra i friluftskunskap. På två banor om vardera 10 stationer hade Enköpings lokalavdelning med 50 funktionärer ordnat en mycket varierande tävling.

Vad sägs om kunskaper i fåglar, trädslag, olika slags löv,

fjärilar, svampar, djurspillning, avståndsbedömning, orientering m m. Enköpings lokalavdelning ställde upp med tre egna lag och dessa skötte sig så fint att man lade beslag på både första, fjärde och tionde plats i tävlingen.

Man hade ju hemmaplan så att säga, men samtliga lag i Frilufsarskolan har jobbat stenhårt på att lära sig så mycket som möjligt inför tävlingen med stort T. Enköpingslaget Enen fick det vandringspris som cirkulerar sedan början av sjuttio-talet och utöver vandringspriset fick alla lag en såg eller yxa till sin verksamhet.

För de anhöriga ordnades en naturtävling som värdfolket artigt lämnade samtliga priser till

de tillresta gästerna, eller berodde det på att vi kan mindre i Enköping?

Vi kan i alla fall ge de rätta svaren på naturtävlingen: 1) Kungsängslilja, 2) 51 % av Sverige är täckt av skog, 3) Bild nr ett föreställde björnmossa, 4) Algen saknar tänder i överkäken, 5) Hjälmarens, 6) Kryss för dubbelt halvslag, 7) Spindeln har 8 ben, 8) Skatan är en kråkfågel, 9) En tallstubbe ruttnar bort utifrån och in, 10) I Helags finns Sveriges sydligaste glaciär. Utslagsfrågan: 371 cm långt snöre.

Stämningen var hög och alla som kom utifrån tyckte att Främjarstugan låg i en sagolik miljö.

Ett gäng frilufsare vid främjarstugan.

Enköpingsfrämjare på Sörmlandsleden

I söndags morse samlades 44 enköpingsbor för att ta bussen ner till sörmlandsleden och gå den ett stycke.

Sörmlandsleden är en vandringsled, 42 mil lång, mellan Stockholm och Nyköping. Den går i kringelkrokar genom sörmlandsskogarna där naturen är som finast och variationsrikast. Frånsett de påstigningsställen som finns längs leden går den avskilt från bilvägar och bebyggelse och bjuder sina vandrare rekreation och en välgörande känsla av avskildhet. Längs leden ligger vindskydd, övernattningskydd, toaletter m m utplacerade för att vandrarna skall kunna göra flerdagsturer.

Enköpingsgruppen från skid- och friluftsförbundet steg in på ett avsnitt norr om Anhammar och gick ca 19 km till Skottvångsgruvor — en intressant nerlagd gruvanläggning som bevarats och visas som turistattraktion. Vädret var lite "randigt" men vandrarna klarade sig fint och stämningen var hög.

Denna vandringstur var ett experiment för friluftsförbundet i Enköping, men alla deltagarna var överens om att söndagens vandring inte får bli den sista.

Medlemmarnas önskan bör ju vara de styrandes lag, varför friluftsförbundet skickar två av sina medlemmar på en kurs för just vandringsledare, och arrangemanget återkommer.

Det är inte att ta fel på att friluftsförbundets initiativ i Sörm-

land har uppmärksammats. Runt om i landet projekteras s k landskapsleder för att låta innevånarna lära känna de trakter som inte nås med bil. När får Enköping en Trögsdrunda för vandrare t ex?

Ett klipp ur EP
från den 10/10 1974

En bild från en av många vandringar med främjarna.

Kanoting i lokalavdelningen

Första initiativet till kanotverksamhet inom föreningen togs hösten 1978, då vi beslutade att köpa fem stycken kanadensare. Våren -79 var det dags att utbilda ledare. Fyra personer skickades till Östa för att bli kanotinstruktörer på hemmaplan. Vi började med att vara i idrottshusets badavdelning på lördag, där vi tränade på att kapsejsa, tömma vattenfyllda kanoter och inte minst ta oss upp i kanoterna från vattnet.

Därefter blev det en tid av "pröva på verksamhet". Allmänheten fick ett antal lördagsförmiddagar och onsdagskvällar göra små turer på några timmar och lära sig grunderna för paddling. Denna verksamhet var omtyckt och intresset för den var rätt stort.

Skolorna hörde av sig och paddling kom att bli en del av friluftsdagarna. Samtidigt började allmänheten hyra kanoterna för eget bruk och vi själva gjorde fler och längre utflykter.

Kanotutflykt runt Skarpan en lördagförmiddag.

Våren 80 höll vi den första steg-kursen i kanot nere i Bredsand. På sommaren 80 var undertecknad till Värmland på steg 2 utbildning i en vecka.

Vi började med kanoting i frilufsarverksamheten och grupperna stod i kö för att låna våra fem kanadensare och även medlemmars privata kanoter. Vi hade bara ett problem vi hade för få ledare.

Vi skaffade även en kanotvagn med plats för sex kanoter. Lördags och söndags turer ordnade vi för allmänheten. Bla. blev sjön Båven i Sörmland ett omtyckt utflykt utflyktsmål. Vid ett tillfälle var vi 30 personer, som hade en jättefin kanothelg på Båven. Även en TVM-grupp hade en veckopaddling därnere med många oförglömliga minnen.....

Kanoterna har betytt mycket i våra sommaraktiviteter. Tre-fyra veckor mitt i sommaren har vi i en följd av år arrangerat "Sommar kul", då några duktiga ledare tillsammans med 15-20 ungdomar leker, badar, kanotar och har kul.

Men trots allt har nog kanoterna betytt mest för alla dem, som för första gången suttit i en kanot och paddlat runt Skarpan och tillbaka till Bredsand.

För närvarande har vi hamnat i en svacka beträffande utnyttjandet av kanoterna, men jag hoppas att det ändrar sig. Kanske nyköpet av en havskajak kan hjälpa till att vända trenden. Kanotingen har ju med sin närhet till naturen, alla möjligheter att erbjuda de mest fantastiska upplevelser och nu ser vi fram mot en härlig och upplevelserik höst. För kanoting är ju inte bara att glida fram på lugna fina spegelblanka sommarvatten. En fin höst dag ute i framför allt skärgården har också mycket att erbjuda.

Jag hoppas vi ses i en kanot på något fint vatten någon gång.

Lennart Nordqvist

8/8-79

**Friluftets
främjandet** Vill du lära
dig paddla?

Kanotinstruktioner äger rum vid Främjarstugan, Bredsand på
onsdagar i augusti mellan kl 18—20.
Vi börjar i kväll. Ta med kaffekorg!
De som är intresserade av längre kanotutflykter ring Bo
Lindsten, tel 361 69 eller Lennart Nordqvist 860 09.

En av de första
annonserna i EP
när det gäller kanot

Ledarminne av Kurt Pettersson

Att verka som ledare är inte som många tror enbart en massa arbete och ansvar. Det innebär naturligtvis detta, men mycket mera, framför allt det gensvar och uppskattning i olika former som deltagarna i aktiviteterna delar med sig.

Här skall jag berätta om en sådan händelse. Senvintern och våren 1982 hade Leif-Åke och undertecknad en fjällcirkel för tilltänkta förstagångsvandrare. Cirkelns mål var en fjällvandring som skulle genomföras i Hemavanfjällen. Efter en lyckad vandring kom vi alla stärkta hem till Enköping igen, och som sig bör hade vi en uppföljningskväll med bildvisning och prat om minnen.

I brist på en gul postbuss får det bli en fjällvandringssbild.

Gruppen var hembjuden till Hjördis och Leif. Där väntade överraskningar slag islag. Vi blev bjudna att åter ta plats i en "Postbuss" denna gången i form av deras förråd som var klätt i papper och utmålat till en postbuss. (likt den vi åkt i uppe i norr). Utanför dörren stod konduktören Hjördis med klipptång och allt. Inne satt Leif stilenligt klädd som chaufför. Vi fick ta plats på de i rader utställda passagerarstolarna, hälsades välkomna ombord till en resa i musikens, speakerns och tankarnas tecken. Något fantastiskt började!

Vi upplevde fjällvandringen för andra gången. Leif och Lars hade nämligen gjort ett band där de berättade hela fjällvandringen från Enköping till den avslutande middagen på Hemavans värdshus. Det hela förgylldes med stämningsfull musik, allt från Beethoven till Hasse och Tage. Vi kunde framför oss se alla vyer och händelser vi hade upplevt. Leif-Åke och jag fick varsin kopia av bandet så vi kan njuta av det i ensamhet. Tack än en gång Hjärdis, Leif och Lars. Varje gång jag hör något av musikstyckena återvänder tankarna och minnena till den härliga fjällvandringen och vännerna.

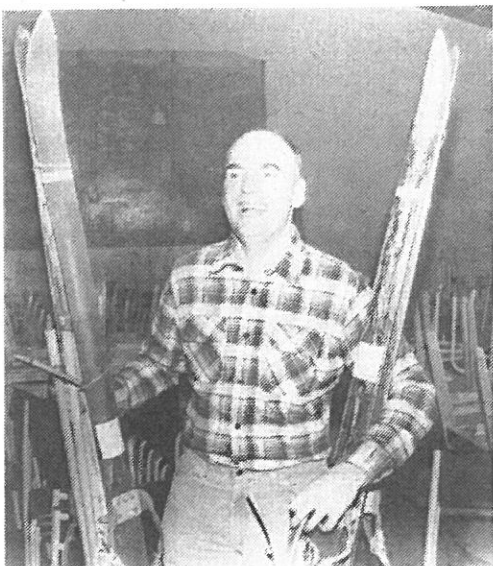
Utförsåkning och bytesmarknad

Den alpina skidskolan startade i skolparken nedanför vårfrukyrkan av Gruvings och Nyströms. När åkarna blev lite vana hade man även skola i "Himlabacken" på Gröngarn.

I Januari 1977 var platsen för skidskolan Skattmansö med 28 deltagare.

I takt med att antalet utbildade instruktörer utökats har även deltagarantalet ökats, för att hitintills som mest varit c:a 200 deltagare. Stenmark har naturligtvis påverkat efterfrågan på skidskola och hade vi haft fler utbildade instruktörer skulle vi kunna ta emot fler. Nu har många "dubbelarbetat" för att vi skall kunna erbjuda så många som möjligt skidskola.

Tack vare att Skattmansöbacken har försetts med snökanon har skidskola kunnat bedrivas varje vinter sedan jan. -77 ända till vintern 88-89. Då det inte hjälpte att det fanns snökanon, utan skidskolan fick inställas.

"Utförsåkargeneralen"
Hans Bernström.

Skidbytarkön på Korsängsskolan.

1977 var också ett utvecklingsår för bytesmarknaden. Tidigare hade den bedrivits i stugan i Bredsand i blygsam skala. Men den 3 dec, var det skidbyte i matsalen på Korsängsskolan med mycket folk och prylar, succén har sedan fortsatt på Västerledsskolan och numer bedrivs den på Westerlundska gymnasiet.

En av eldsjälarna inom utförsåkningen Pål Nyström.

Skid och friluftsförbundet kunde under det gångna veckoslutet äntligen göra skäl för namnet med tonvikt på s k i d. Efter fem snöfattiga vinttrar har "främjarna" blivit ett luttrat sällskap.

Ute i Bredsand åkte man dels för snöstjärnan, dels tipsrundan och massor med motionsåkande skidvänner och promenerande spänstare syntes i terrängen. Antalet Bredsands-besökare uppskattades till 300—400 personer.

På Gröngarn hade Britt Gruving samlat ortens barnskidlärare för en duvning, övningar som av alla skratt att döma mest gick i uppsluppenhetens tecken.

Men då är att märka att det inte rör sig om flams utan att barnens skidintresse skall lekas fram och detta pedagogiska grepp kan Britt Gruving som snart är klar med sin lärarutbildning.

Hennes vuxna elever fick lära sig hur man kan "åka motorcykel" på skidor, hur en skidutrustad cowboy stormar fram i backen och hur man kan bjussa på morgonkaffe åkandes skidor.

Ute i Bredsand hade Hans Wallgren och många andra främjare kommers på begagnade utrustningar.

För andra söndan i rad kunde man glädja sig åt att det mesta kunde avyttras, skidor, pjäxor, stavar och skridskor bytte ägare och många ansåg sig ha gjort fina fynd.

— Det är fantastiskt vad den här snön betyder mycket för vår verksamhet, säger en tacksam kassör Hans Wallgren, som bara hörde idel lovord bland skidentusiasterna ute i terrängen.

Det finns både en 2,5 km och en 5 km-slinga ute i Bredsandskogarna. Dessutom finns ett spår i anslutning till cykelvägen ut till Bredsand. Den senare skidförbindelsen nyttjades av åtskilliga som på det viset kom att tillryggalägga minst en mil "tur och retur".

Ett fyrtiotal snöstjärnor såldes — ett slags skidans motsvarighet till simborgarmärket.

Ett klipp från EP
den 19/1 1976

Skidledare
Britt Gruving

Natur och turism

Naturen utgör tillsammans med kulturen en av de grundläggande förutsättningarna för friluftsliv och turism. Ren luft, rent vatten och tilltalande natur värderas allt högre och bevarandet av områden, som är lämpliga för friluftsliv blir allt angelägnare. Av skärskilt stor betydelse för friluftslivet är tillgången på större sammanhängande naturområden omfattande både land och vatten. Fritt strövande, friluftsbad bär- och svampplockning, skidåkning, kanotfärder, fritidsfiske och båtliv är exempel på olika fritidsaktiviteter för vilka intresset stadigt har vuxit under många år.

Den starka utvecklingen inom friluftslivets område har kommit under de senaste decennierna i samband med den kraftiga strukturuomvandlingen, som ägt rum i vårt samhälle. Genom industrialisering och rationalisering inom arbetslivet har fritid och inkomster ökat för de flesta arbetstagare.

Samtidigt har arbetstakten drivits upp, jakt, bullerstörningar och andra olägenheter i det moderna samhället har skapat ett stort behov av avkoppling och rekreation i olika former. I folkhälsofrågor har man allt mer insett betydelsen av att människor har tillgång till rekreationsområden i naturen. Friluftslivet har blivit en betydelsefull del av den förebyggande hälsovården eller friskvården.

Samtidigt som det materiella välståndet vuxit och fritiden blivit längre har också rörligheten ökat hos stora delar av befolkningen, främst genom bilismens kraftiga utveckling. Det är få länder i världen som kan uppvisa ett så omfattande fritidsintresse som Sverige. 85 % av befolkningen anser det mycket viktigt eller ganska viktigt att få resa på semester någon gång under året. Staten, landstingen och kommunerna har också gjort och gör betydande insatser för att förbättra möjligheterna till friluftsliv och turism.

Särskilt kommunerna gör stora insatser på turistområdet genom att bygga och driva stugbyar, campingplatser och friluftsbad. De ger bidrag till föreningar och organisationer, som arbetar med turismens utveckling. Denna har redan lett till att turismen blivit en allt viktigare näring i många delar av vårt land och i framtiden räknar man med att turismen har en betydande utvecklingspotential.

Friluftslivets och turismens utveckling gör att anspråken på mark och vatten för friluftsliv och rekreation ökar. Särskilt i samband med tätortsexpansion naggas ofta friluftsområden i kanten. Det är därför väsentligt för friluftslivets företrädare att i kommunala översiktsplaneringen bevaka friluftslivets intressen.

Friluftsområdena bör ges ett starkt skydd så att de även fortsättningsvis kan nyttjas för rekreation och friluftsliv.

För Enköpings del kan man beträffande områden för friluftsliv och turism instämma i rekreationsberedningens yttrande om Mälaren som rekreationsresurs i betänkandet för turism och rekreation, SOU 1983:43. "Den största resursen ligger i själva vattenområdet med dess stränder som inbjuder till olika former av vattenknutet friluftsliv både sommar och vinter. Även intressanta kulturhistoriska besöksmål liksom platser med värdefulla och intressanta naturvärden har anknytning till Mälarens vatten.

Uthyrning

I vår lokalavdelning började den i liten skala 1974 med inköp av ett tält och fyra ryggsäckar, för att inte utrustningskostnaderna skulle stjälpa den planerade vandringen. Under årens lopp har utrustningen förnyats allt efter råd och behov, så att vi idag har nio tält elva ryggsäckar och ett antal stormkök. De senaste åren har allt färre medlemmar frågat efter denna möjlighet trots de låga priserna. Kanhända vi har lyckats i vår strävan att informera om funktionsduglig utrustning så att medlemmarna köpt sin egen. Den målgrupp som vi först vänder oss till nämligen frilufssare och TVM:are är oss fortfarande trogna. Det kanske inte är så konstigt då lokalavdelningen bjuder på uthyrningen. En förnyelse av utrustningen är inom en snar framtid nödvändig, men hur och när får framtiden utvisa

Leif-Åke ifärd med ryggsäckstest. Lars Bäckström vid protokollet.

Utrustning

En tillbakablick under de 20-åren som lokalavdelningen existerat så finns en hel del intressant att notera om utrustningens utveckling och framåtskridande till gagn för oss användare. Det finns inskrivet i våra stadgar bla. att vi skall "verka för ändamålsenlig utrustning för friluftsliv". Det ter sig rätt naturligt då vi sysslar med fjäll, kanot, långfärdsskridskor, skidor och inte minst viktiga att "bara" vistas ute i skog och mark.

Sovsäcken. Vem minns inte de gamla vaddsovsäckarna där vadden låg i klumpar som gjorde säcken både kall och dragig. Dunets intåg för oss vanliga användare var helt revolutionerande med dess värme förmåga. Dunet är dock mycket känsligt för väta, det har säkert många fjällvandrare och kanotentusiaster fått erfaras. Idag finns säckar stoppade med syntetfiber den såkallade ändlösa hålfibern.

Ryggsäcken. Ramryggsäcken har genomgått små förändringar, endast bärsystemen har förfinats där extra tampar tillkommit för att dra in säcken upptill mot ryggen och på så sätt förändra tyngdpunkten. Den stora förändringen är SOFT- säckarna som från början utvecklats av klättrare. Ramen är inbyggd i säcken och består av aluminiumskenor som kan anpassas till bärarens rygg. Konstruktionen gör att säcken kommer närmare ryggen. SOFT-säcken har sina största förtjänster vid kanoting och skidåkning.

Tältet. De första campingtälten var enkelväggiga och duken var ett impregnerat bomullstyg, där det räckte med att sätta fingret mot tältduken så kunde vattendroppar ledas in. De allra första tälten hade heller inte golv. De nya lätta nylon- och polyestervävarna har helt revolutionerat utvecklingen.

För att skydda utrustning och få en avlastningsyta har absiden tillkommit. Modellerna varierar avsevärt från ryggås, pyramid, kupol och tunneltält. Vikten ligger så lågt som 2-5 kg, för ett tremans tält.

Kläder. Jeansen som är ledigt skurna är helt förträffliga, att slita på i skog och mark, men de nya G-1000 vävarna som utvecklats av Fjällräven är för många ett lyft. De stora fördelarna ligger i tygets vikt, och att det går att impregnera, samt att det är snabbtorkande.

Fibertröjan. Ett plagg som blivit ett begrepp. Med luggen utåt tål den regn, men är värdelös i blåst. Bäst som mellanskikt- värmeskikt.

Regnkläder. Ett svårt kapitel då den nya diffusionsväven kommit. Lättast att beskriva är de helt täta materialen, de är relativt billiga och man blir våt innefrån om man inte ventelerar bort kroppsvärmen. Diffusionsväven är benämningen på en väv som släpper igenom fuktighet i ångform men är vatten- och vindtät.

Dessa plagg kan användas inte bara som regnplagg utan också som fritidskläder. Då plaggen kostar 1000-2000kr/st och man ändå inte kan garantera dess hållbarhet så bör man vara mycket försiktig med att tala om deras förträfflighet.

Som avslutning kan sägas att utrustningens tenderar att bli mer och mer en fröjd för ögat än de praktiska och funktionella lösningar som vi friluftsmänniskor förväntat oss.

En mera uttömmande beskrivning av varje produkt får jag återkomma till. I en skrift som denna passar kanske inte det med för mycket konsumentupplysning.

Utrustningsansvarige: Leif-Åke Wiström

Friluftsförbundet - ett NATUR - ligt samfund

För tio år sedan "drabbades" jag och maken av Friluftsförbundet och det mötet kom faktiskt att i viss mån förändra vårt leverne.

Den fjällvandring vi då deltog i blev inkörsporren till ett för oss rikt och meningsfullt friluftsliv och vi förstod att det här var rätt för oss.

Regnet, som envist skvalade dag och natt under så gott som hela vandrarveckan, kom på något sätt att bli den sammansvetsande länken i fjällgänget och vi insåg ganska snabbt att människorna omkring oss var vanliga och naturliga varelser, ssom vi inte behövde göra oss till inför. En glad, avspänd och trevlig stämning rådde i lägret och vi trivdes tillsammans med dessa sunda och ärliga friluftsförbunnare och njöt av att vara ute i underbar - om än blöt! - natur.

Vi hade tagit klivet över tröskeln: blivit medlemmar i ett förbund, som vi förmodligen alltid kommer att vara med i och som vi vill värna om och hjälpa till att föra vidare.

Vi har fått ut enormt mycket av Friluftsförbundet; likaväl som aktiva barnledare och styrelsemedlemmar som privatmedlemmar i olika sammanhang; vandringar och utflykter, konferenser och fester. Vi har unngått med förbunnare i skog och mark, på vatten, i skidbackar och på is, i större och mindre lokaler och alltid har känslan av trivsel och samhörighet funnits med.

När jag träffar ledare, som funnits med från början i Enköpings lokalavdelning och som ibland fått kämpa i motvind, men som alltid är glada, idérika och positiva, brukar jag tänka: Så härligt att de finns, men hur länge till orkar de?

Någon gång framöver blir det ju ändå så att man faktiskt inte orkar leka med mullebarn, paddla och tältövernatta med strövarna eller gå i fjällen med frilufsare.....

Nya krafter måste förr eller senare ta vid. Därför var det med glädje jag för ett tag sedan samtalade med Anne-Marie Eriksson, vår sektionsledare för den senaste barnverksamheten, Skogsknyttarna, och förstod att vår förening, som med sin redan fasta förankring också förstärkts med nya, unga och starka hörnstenar.

Anne-Maries entusiasm och framåtanda ingav hopp och förtroende och jag är övertygad om att vår lokalavdelnings fasta och pålitliga ledarstab kommer att utökas och därmed kan vi också ta emot fler barn i vår verksamhet.

Alla inom lokalavdelningen hoppas också säkert, att vi med gemensamma krafter, vilja och energi nu hjälps åt att färdigställa vår efterlängtade stuga i Bredsand, i vår strävan efter att få pengar till stugbygget har vi också redan fått ihop en hel del. Tidigt i våras var ett stort gäng på campingplatsen i Bredsand och städade och kommunen gav oss ett rejält bidrag.

Bilden härintill är från detta tillfälle.

När Enköpingsmässan gick av stapeln i augusti i år var det friluftsförmedlare som var pareringsvakter och för det jibbet fick vi också ett tillskott i kassan.

Nya Främjarstugan kommer att bli vår fasta punkt i verksamheten, vår samlingsplats för framtida begivenheter.

Jag är säker på att den något falnande glöden, efter lång och oviss väntan inför besked om stugans vara eller icke vara, nu flammar upp igen och sätter sprätt på både gamla och nya medlemmar!

Liksom vandraren på bilden här nedan som med lugn och harmoni blickar utöver fjällvärldens enorma vidder, tror jag att vi inom Friluftsrådet i Enköping kan se in i framtiden med förtröstan och hoppfullhet. Med lyckosparke inför en ny och framgångsrik 20-års period!
Mia Nordqvist.

Med fjällvandraren får denna jubileumsskrift vara slut.

För mej är det här med vandring, stora vidder och mäktighet Främjarna, inte Mulle som många andra förknipper det med.

Tack för de bidrag som kommit, och jag hoppas du får lite glädje av denna återbilck.

vid skrivmaskinen

Lennart N.

